

Terschelling

Bestemmingsplan Zedjespad Formerum (Kudde van Terschelling)

Vormvrije mer-beoordeling

identificatie

Projectleider:

E. Venema

planstatus

datum:

06-10-2017

status:

concept

Inhoud

1. Inleiding	3
1.1. Aanleiding	3
1.2. Wat houdt een m.e.r.-beoordeling in?	4
1.3. Leeswijzer	4
2. Kenmerken en plaats van het project	5
2.1. Kenmerken van het project	5
2.2. Plaats van het project	6
3. Kenmerken van de milieueffecten	8
4. Conclusie	11
5. Bijlage: Ecologische beoordeling	12

1. Inleiding

1.1. Aanleiding

Het bedrijf 'de Kudde van Terschelling' is een agrarisch bedrijf met vooral schapen en enkele koeien, die verschillende (natuur)gebieden op het eiland begrazen. Het bedrijf heeft geen eigen bedrijfsperceel. In plaats daarvan hebben de dieren een tijdelijk onderkomen bij een andere agrariër. Om de continuïteit van het bedrijf te waarborgen is er noodzaak voor een eigen agrarisch bouwperceel. Dit bouwperceel is beoogd aan de noordzijde van het Zedjespad, nabij Formerum. Om de ontwikkeling van dit bouwperceel mogelijk te maken wordt voorgesteld een bestemmingsplan in procedure te brengen.

Bij het doorlopen van een bestemmingsplanprocedure dient rekening te worden gehouden met mogelijke verplichtingen op grond van het Besluit milieueffectrapportage (Besluit m.e.r.). Daarin is vastgelegd wanneer een milieueffectrapport (MER) of een mer-beoordelingsnotitie moet worden opgesteld.

In bijlage C en D van het Besluit m.e.r. is aangegeven welke activiteiten in het kader van het bestemmingsplan planmer-plichtig (bijlage C en D), projectmer-plichtig (bijlage C) of mer-beoordelingsplichtig (bijlage D) zijn. Voor deze activiteiten zijn in het Besluit m.e.r. drempelwaarden opgenomen.

In bijlage D van het Besluit m.e.r. (D14) is de oprichting, wijziging of uitbreiding van een installatie voor het fokken, mesten of houden van dieren opgenomen. Als drempelwaarde voor een mer-beoordeling is een aantal van 2.000 schapen opgenomen. Het bestemmingsplan maakt het niet mogelijk om meer schapen te houden dan de reeds (op basis van de Natuurbeschermingswet) vergunde 280 stuks. De ontwikkeling die het bestemmingsplan mogelijk maakt blijft dus ruim onder de drempelwaarden en is daarmee niet rechtstreeks planmer-, projectmer of mer-beoordelingsplichtig.

Sinds 7 juli j.l. is een aanpassing van het Besluit m.e.r. in werking getreden. Hierin is geregeld dat ook voor projecten die zijn opgenomen in bijlage D, maar beneden de drempelwaarden vallen, een besluit moet worden genomen of een MER nodig is. In dat kader wordt afgewogen of het plan – ondanks dat het ruim onder de drempelwaarde blijft - mogelijk toch belangrijke negatieve milieueffecten heeft, op basis van de eerder genoemde omstandigheden. Dit is een “vormvrije” mer-beoordeling.

1.2. Wat houdt een m.e.r.-beoordeling in?

De wettelijke regeling voor de m.e.r.-beoordeling gaat uit van het principe 'nee, tenzij'. Dat wil zeggen, een volwaardige m.e.r.-procedure is alleen noodzakelijk als er sprake is van 'belangrijke nadelige gevolgen' die het betreffende project voor het milieu kan hebben. Daarbij moet het bevoegd gezag rekening houden met de omstandigheden zoals aangegeven in bijlage III van de EEG-richtlijn milieueffectbeoordeling, te weten:

- de plaats van het project;
- de kenmerken van het project;
- de kenmerken van de potentiële milieueffecten (in samenhang met de eerste twee criteria).

In geval van een bestemmingsplan is de gemeente zowel initiatiefnemer als bevoegd gezag. Voorafgaand aan het in procedure brengen van het ontwerpbestemmingsplan dient een m.e.r.-beoordelingsbesluit te worden genomen. De voorliggende notitie vormt de basis voor dit besluit.

1.3. Leeswijzer

Deze mer-beoordelingsnotitie:

- beschrijft in hoofdstuk 2 de kenmerken en de plaats van het project;
- gaat in hoofdstuk 3 in op de kenmerken van de potentiële milieueffecten;
- geeft ten slotte in hoofdstuk 4 de conclusie weer voor de mer-beoordeling.

Bij de analyse in hoofdstuk 2 en 3 is gebruik gemaakt van de informatie uit het bestemmingsplan en de onderliggende onderzoeken.

2. Kenmerken en plaats van het project

2.1. Kenmerken van het project

Algemeen

Bij de kenmerken van een project wordt conform Bijlage III van de EU richtlijn in overweging genomen wat de omvang van het project is, in welke mate er sprake kan zijn van cumulatie met andere projecten. Ook wordt ingegaan op de mate van gebruik van natuurlijke hulpstoffen, de productie van afvalstoffen en de mate van verontreiniging en hinder als gevolg van het project. Tot slot wordt ingegaan op het risico van ongevallen.

Omvang en cumulatie

Het project omvat het realiseren van een huisvesting van een relatief kleine veestapel die reeds op het eiland aanwezig is. Inmiddels is voor het houden van deze veestapel een vergunning in het kader van de Wet natuurbescherming verleend de Gedeputeerde Staten van de provincie Fryslân. De effecten van deze veestapel staat in die zin niet meer ter discussie.

Het project beperkt zich tot een terrein met een oppervlakte van 0,6 hectare. De bouw mogelijkheden worden beperkt tot een bouwvlak met een oppervlakte van ongeveer 2.400 m². Binnen dit bouwvlak kunnen bedrijfsgebouwen (concreet stallen en bergingsruimten) en een bedrijfswoning worden gebouwd.

Het nieuwe bouwperceel ligt aansluitend op een ander agrarisch bedrijf, dat melkvee houdt. Dat bedrijf ontwikkeld zich ook, waardoor effecten kunnen cumuleren. Echter, deze cumulatie zal in de praktijk alleen tot uiting komen in emissies. Hiervoor geldt dat het toevoegen van de veestapel van de Kudde van Terschelling reeds getoetst en vergund is. Het bestemmingsplan maakt niet meer mogelijk dat wat al vergund is.

Gebruik natuurlijke hulpstoffen

Het realiseren van de nieuwe gebouwen en de herinrichting van het terrein is een regulier bouwprojecten, waarbij geen gebruik hoeft te worden gemaakt van bijzondere en/of schaarse hulpstoffen. Voor de bedrijfsactiviteiten geldt dat de Kudde van Terschelling zich profileert als een biologisch en duurzaam agrarisch bedrijf.

Productie van afvalstoffen

Vanuit het bedrijf zal sprake zijn van bedrijfsafval en huishoudelijk afval. Dit wordt op een correcte manier afgevoerd. Er is geen sprake van bijzonder schadelijk afval waaraan specifieke voorwaarden zijn verbonden.

Verontreiniging en hinder

De realisatie van een bouwperceel leidt niet tot een groot risico op verontreiniging van het milieu. Ook is er geen sprake van een grote mate van hinder. Deze aspecten worden gereguleerd via het Activiteitenbesluit.

Risico van ongevallen

De uitvoering van de plannen en de bedrijfsactiviteiten brengen geen verhoogd risico op ongevallen met zich mee. Er is geen sprake van het gebruik van gevaarlijke stoffen en technologieën.

Conclusie ten aanzien van de kenmerken van het project

Het project is relatief kleinschalig en heeft geen kenmerken die potentieel een risico op grote milieueffecten in zich hebben. De kenmerken van het project rechtvaardigen zodoende geen MER.

2.2. Plaats van het project

Algemeen

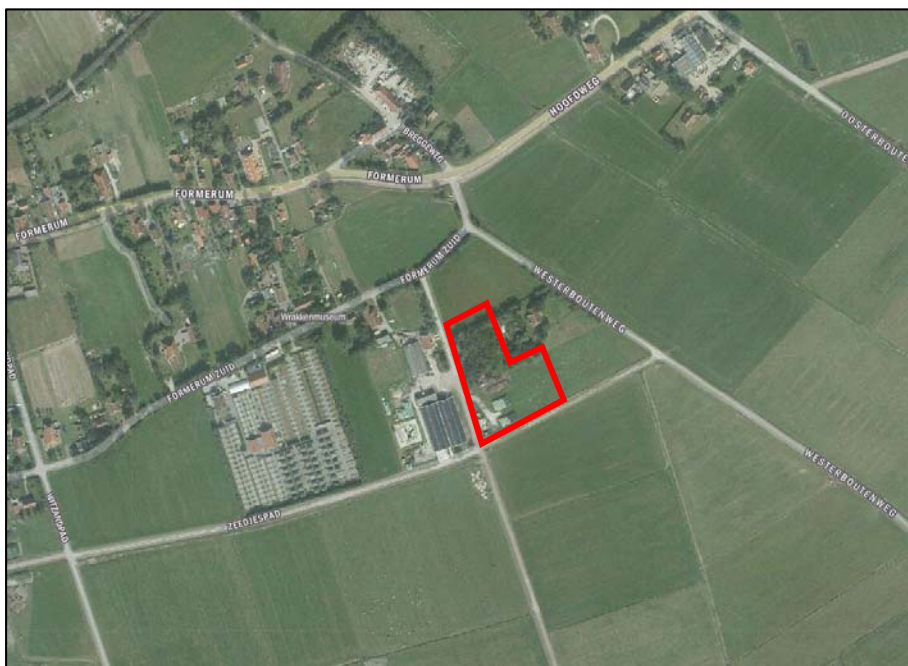
Bij de plaats van het project gaat het met name om de mate van kwetsbaarheid van het gebied waarin het project plaatsvindt. Hierbij wordt conform de EU richtlijn in overweging genomen wat het bestaande grondgebruik is en hoe het is gesteld met het regeneratievermogen van de natuurlijke hulpbronnen van het gebied en het opnamevermogen van het natuurlijke milieu.

Bestaand grondgebruik

De projectlocatie ligt aan de rand van het dorp Formerum. Dit is een extensief bebouwd dorp, met veel open ruimten die een extensief agrarisch gebruik kennen. In de rand waarin de projectlocatie ligt zijn naast verspreid liggende woningen een intensief kampeerterrein en een melkveehouderij aanwezig. Verder ligt rondom de projectlocatie vooral agrarisch grasland.

De projectlocatie waarop het bouwperceel wordt ontwikkeld kan globaal in twee delen worden gesplitst. Het noordelijk deel is een tuin bij een woning. Dit deel is bestemd voor agrarisch grondgebruik, maar wordt feitelijk niet gebruikt. Op het terrein is ruigte ontstaan. Het zuidelijk deel betreft een deel van een intensief beheerde kavel grasland. Het westelijk deel is in gebruik genomen door de naastgelegen melkveehouderij, ten behoeve van opslag. Aandachtspunt is dat de betreffende kavel onderdeel is van het door de provincie aangegeven Nederlands Natuurnetwerk. Voor verlies aan areaal gelden voorwaarden.

Een luchtfoto van de projectlocatie en de omgeving is weergegeven in figuur 2.1.

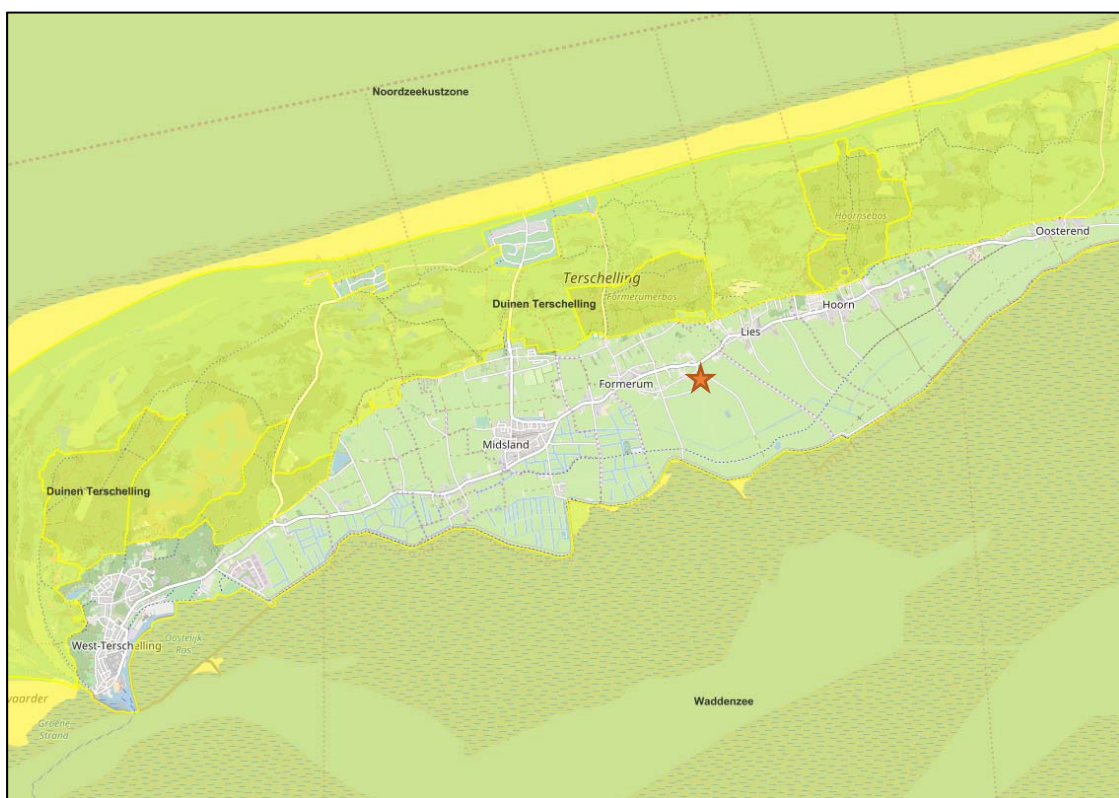
Figuur 2.1 Luchtfoto projectlocatie

Regeneratievermogen natuurlijke hulpbronnen

De locatie heeft op zichzelf geen bijzondere rijkdom aan natuurlijke hulpbronnen.

Opnamevermogen natuurlijk milieu

Terschelling is als geheel een gevoelig gebied, waar bij de ontwikkeling van bedrijvigheid rekening gehouden moet worden met de aanwezigheid van verschillende natuurgebieden. Dit in acht nemende ligt de projectlocatie zeer gunstig, op relatief grote afstand van beschermde natuurwaarden. De ligging van het projectgebied is aangeduid op een kaart met de verschillende Natura 2000-gebieden (gele gebieden) in figuur 2.2.

Figuur 2.2 Projectlocatie ten opzichte van Natura 2000-gebieden

Het project vindt niet plaats in een gevoelig gebied. In de direct nabijheid liggen geen gevoelige gebieden zoals genoemd in de EU richtlijn (wetlands, kustgebieden, bosgebieden, natuurparken, Natura 2000-gebieden, gebieden waar milieunormen worden overschreden, gebieden met hoge bevolkingdichtheid, landschappelijk van historisch cultureel of archeologische gebieden van belang).

Conclusie ten aanzien van de plaats van het project

Op basis van het voorgaande wordt geconcludeerd dat het project plaatsvindt op een locatie met een relatief intensief gebruik, met de nadruk op agrarische activiteiten en ten opzichte van gevoelige gebieden een gunstige ligging heeft, op maximale afstand van beschermde natuurgebieden. De plaats van het project rechtvaardigd zodoende geen MER.

3. Kenmerken van de milieueffecten

Algemeen

In dit hoofdstuk worden de belangrijkste milieueffecten van het project beschreven. Het is gebruikelijk de milieueffecten van de nieuw aangevraagde situatie te vergelijken met de referentiesituatie. De referentiesituatie bestaat uit de huidige situatie inclusief de effecten van ontwikkelingen in de omgeving waarvan de realisatie zeker is (autonome ontwikkelingen). In de directe omgeving van het gebied zijn geen ontwikkelingen voorzien die van invloed kunnen zijn op de effectbeoordeling. De effectbeoordeling in dit hoofdstuk is gebaseerd op de informatie zoals opgenomen in de toelichting bij het bestemmingsplan en de onderliggende onderzoeken.

Conform de EU richtlijn wordt in ieder geval ingegaan op het bereik van het effect, waaronder het grensoverschrijdende karakter daarvan. De waarschijnlijkheid van het effect en de duur, frequentie en omkeerbaarheid van het effect. Om hier inzicht in te geven worden eerst de milieu- en omgevingsaspecten behandeld.

Milieu- omgevingsaspecten

Archeologie

Het project leidt tot bodemingrepen, met name ter plaatse van het nieuwe bouwvlak. Deze vinden niet plaats op een terrein met een hoge archeologische waarde. De toetsing is gebaseerd op een verwachtingswaarde op basis van de provinciale beleidskaart FAMKE. Hieruit blijkt dat er een kans is op het aantreffen van archeologische resten uit de periode ijzertijd – middeleeuwen. De kans is in het noordelijk deel van het plangebied het grootst. Een fragment van FAMKE met daarop het plangebied en het toekomstig bouwvlak geprojecteerd, is weergegeven in figuur 3.1.

Figuur 3.1 Fragment FAMKE ijzertijd - middeleeuwen

Voor de locatie van het bouwvlak geldt dat bij ingrepen groter dan 2.500 m² archeologisch onderzoek moet plaatsvinden. Het bouwvlak is kleiner dan dat. In het noordelijk deel worden geen ingrepen mogelijk gemaakt die nu niet mogelijk zijn. Omdat de grootte van de ingreep zoals bedoeld in de FAMKE niet groter is dan de in de FAMKE opgenomen oppervlaktes, is het op basis van het archeologiebeleid niet noodzakelijk om een archeologisch onderzoek uit te voeren. Er kan nooit worden uitgesloten dat bij ingrepen toch archeologische resten worden aangetroffen. In dat geval geldt een meldingsplicht.

Bodemkwaliteit

Het project leidt tot grondverzet en bedrijfsactiviteiten die mogelijk invloed hebben op de bodemkwaliteit. Gelet op het huidige gebruik van de locatie en op basis van historisch kaartmateriaal wordt geconcludeerd dat de locatie niet verdacht is voor bodemverontreiniging. Voorafgaand aan de uitvoering zal verkennend bodemonderzoek dit moeten bevestigen en een nul-situatie moeten vastleggen. Voor de bedrijfsactiviteiten gelden vanuit de Wet bodembescherming en daaruit voortvloeiend het Activiteitenbesluit, voorwaarden die bodemverontreiniging voorkomen.

Cultuurhistorie

Het project leidt tot verandering van het landschap op lokale schaal. In en rondom de projectlocatie zijn geen specifieke cultuurhistorische waarden aan te wijzen. De landschappelijke kwaliteiten zijn wel van cultuurhistorische betekenis. Om hier met respect mee om te gaan is een proces van de Nije Pleats doorlopen. De uitgangspunten hiervan worden geborgd in het bestemmingsplan.

Ecologie

Het toevoegen van een bouwperceel heeft verschillende effecten op natuurwaarden. Op de onderhavige gronden geldt dat deze worden heringericht, waarbij beplantingen verdwijnen, verharding wordt aangelegd et cetera. Op de gronden direct rondom het projectgebied zijn er effecten door de bedrijfsactiviteiten (verstoring door licht, geluid, trillingen et cetera). Op grotere afstand is er het effect van een mogelijke toename van stikstofdepositie op gevoelige gebieden.

De effecten van het toevoegen van een bouwperceel op de ecologische waarden van Terschelling zijn in beeld gebracht in de ecologische beoordeling. Deze is opgenomen als bijlage bij deze beoordeling. Provincie Fryslân heeft in dit kader ook een afweging gemaakt en op basis daarvan een Natuurbeschermingswet vergunning verleend. Er kan daarom worden geconcludeerd dat de voorgenomen bedrijfsactiviteiten niet leiden tot belangrijke negatieve effecten voor ecologische waarden.

Externe veiligheid

Het project heeft geen betrekking op risicovolle activiteiten en ligt ook niet in het invloedgebied van bestaande risicobronnen.

Luchtkwaliteit

Het project heeft niet in betekende mate een effect op de luchtkwaliteit. Dit blijkt ook uit de toetsing van de ecologische effecten.

Milieuzonering (hinder van bedrijven voor woningen)

Het toevoegen van een bouwperceel heeft potentiële effecten voor de directe omgeving. Het gaat dan om geluid, stof, geur, gevaar, licht et cetera als gevolg van de bedrijfsactiviteiten. Ook heeft het toevoegen van een bedrijfswoning een mogelijk effect op de bedrijfsactiviteiten van derden. Voor de beoordeling hiervan is gebruik gemaakt van de VNG-richtlijn 'Bedrijven en milieuzonering'. Hieruit blijkt dat voor de onderhavige schapenhouderij en ook voor het naastgelegen melkveehouderij geurhinder bepalend is. De zone voor geurhinder van een schapenhouderij is 50 meter en voor de melkveehouderij 100 meter. Voor geluid en stof is deze zone 30 meter voor beide bedrijven.

De projectlocatie ligt tussen een woonhuis van derden en het perceel van de melkveehouderij, waardoor milieuzones over de percelen komen te liggen. Daarom wordt in het bestemmingsplan een regeling opgenomen waarmee geuremissiepunten op voldoende afstand van woningen van derden blijven en waarmee de nieuwe bedrijfswoning op voldoende afstand van de melkveehouderij blijft. Hiermee wordt gewaarborgd dat er geen onaanvaardbare hinder voor omwonenden ontstaat en dat bedrijfsactiviteiten van derden ook niet worden gehinderd.

Verkeer

Het toevoegen van een bouwperceel voor een schapenhouderij met bedrijfswoning leidt tot een toename van verkeersbewegingen in de omgeving. Voor agrarische bedrijven zijn geen kentallen beschikbaar om de verkeersgeneratie in te schatten. Gelet op de aard en omvang van het bedrijf wordt aangenomen dat het gaat om in het uiterste geval enkele tientallen verkeersbewegingen per etmaal.

De omliggende wegen zijn verkeersluw en sluiten vrijwel direct aan op de hoofdweg over Terschelling. Dit wegennet heeft voldoende capaciteit voor de schapenhouderij. De ontwikkeling leidt zodoende niet tot ongewenste verkeerseffecten.

Water

Het project heeft potentiële effecten voor de waterkwantiteit (toename verharding en bergingscapaciteit) en voor de waterkwaliteit (vanwege afvalwater en bedrijfsactiviteiten). De effecten op de waterkwantiteit worden gecompenseerd in de vorm van nieuwe waterberging, waarmee dit effecten in principe teniet wordt gedaan. De effecten op de waterkwaliteit worden gereguleerd via voorwaarden uit het Activiteitenbesluit.

Wegverkeerslawaaï

Het project heeft gelet op het beperkte effect op verkeersbewegingen geen effecten voor de geluidssituatie langs wegen. Het projectgebied ligt wel in de geluidszones van wegen. Hieraan wordt in het bestemmingsplan getoetst.

Bereik van het effect

Uit het voorgaande blijkt dat het bereik van het effect lokaal is en zeker niet een grensoverschrijdend karakter heeft. Directe effecten zijn beperkt tot de directe omgeving (circa 50 meter rondom het nieuwe bouwperceel). De regeling van het bestemmingsplan zal ervoor zorgen dat deze effecten voor directe belanghebbenden binnen de normen blijven. De effecten op grotere afstand zijn het gevolg van emissie vanuit de stallen, die mogelijk leiden tot stikstofdepositie op natuurgebieden. Deze effecten zijn getoetst en aanvaardbaar bevonden, waarop hiervoor reeds een vergunning is afgegeven.

Waarschijnlijkheid van het effect

Het belangrijkste lokale effect van de bedrijfsactiviteiten is geurhinder. In geringere mate is er sprake van geluidhinder en een kleine toename in het aantal verkeersbewegingen. In de praktijk zullen de effecten verwaarloosbaar zijn. Het grootste deel van de veestapel staat over het algemeen op de dijken en in de natuurgebieden van Terschelling, net als in de huidige situatie.

Het effect van stikstofdepositie is onwaarschijnlijk. De stikstof is afkomstig van de veestapel. Deze is al aanwezig op het eiland. Mogelijk leidt het project tot een verschuiving van de emissie en daarmee tot een verandering van de immissie. Echter, zoals beschreven onder de plaats van het project ligt het projectgebied gunstig op relatief ruime afstand van de verschillende natuurgebieden op Terschelling. In de praktijk zal er daardoor geen sprake zijn van een merkbaar negatief effect.

De effecten van de realisatie van het bedrijfsperceel zijn controleerbaar en worden waar nodig gecompenseerd, waardoor deze verwaarloosbaar zijn voor het milieu.

Duur, frequentie en omkeerbaarheid van het effect

Geurhinder zal periodiek plaatsvinden, wanneer de veestapel in de stal aanwezig is. Geluid- en verkeerhinder zal alleen gedurende de dag plaatsvinden. De realisatie van het bedrijf is in principe niet omkeerbaar, maar de effecten zijn wel monitoren en te reguleren.

Conclusie van de kenmerken van de milieueffecten

De effecten van het project zijn relatief beperkt en te beheersen. Verschillende wet- en regelgeving waarborgt dat voldaan worden aan normering waarmee belangrijke milieuhinder wordt voorkomen. De kenmerken van de effecten van het project rechtvaardigen zodoende geen MER.

4. Conclusie

Uit de vormvrije mer-beoordeling blijkt dat gelet op de kenmerken van het project, de plaats van het project en de kenmerken van de potentiële effecten geen belangrijke negatieve milieugevolgen zullen optreden. Er is dan ook geen aanleiding voor het doorlopen van een mer-procedure.

5. Bijlage: Ecologische beoordeling